

תקדים: ביטוח לאומי ישלם גמלה לעובד שמעבידו פשט רגל ולא הפריש לפנסיה

בחוק קיימים מנגנוני הגנה לעובדים שמעבידם נקלע לפירוק או פשט רגל. לחוב החברה בגין שכרם ניתן דין קדימה, שקודמים לו רק הנושים המובטחים

נועם שרביט

23/12/2008

בית המשפט המחוזי בחיפה קבע, בפסיקה תקדימית, שהביטוח הלאומי חייב לשלם לעובדים שמעבידם פשט רגל, את חלקו של המעביד בהפרשות לקופת הגמל, כאשר המעביד הפר את חובתו לעשות כן.

בחוק קיימים מנגנוני הגנה לעובדים שמעבידם נקלע לפירוק או פשט רגל. לחוב החברה בגין שכרם ניתן דין קדימה, שקודמים לו רק הנושים המובטחים. אם בקופת הפירוק אין די כסף עבור הנושים בדין קדימה, נקבע שהביטוח הלאומי ישלם לעובדים גמלה בשיעור חוב שכר העבודה ופיצויי הפיטורין.

לחברת א.ב.ג.ל בנייה ויזמות מנהריה מונה מפרק זמני. התברר שהחברה לא צירפה את עובדיה לקופת גמל כלשהי וממילא לא הפרישה את חלקה לקרן. זאת, למרות שצו הרחבה (להסכם הקיבוצי) בענף הבנייה חייב את המעסיקים להפריש לקרן פנסיה מקיפה לזכות עובדיהם בענף הבנייה והעבודות הציבוריות. מאחר שהם כלל לא צורפו לקופת גמל כלשהי, לא היתה קופה שתוכל לתבוע מהביטוח הלאומי את הגמלה האמורה.

המנהל המיוחד של החברה, עו"ד אלי רומן, אישר תביעות חוב שהגישו שלושה מעובדיה בגין שכר עבודה וזכויות סוציאליות שונות, ובין היתר חייב את הביטוח הלאומי בגמלה עבור הכספים שאמורים היו להיות מופרשים לקופת הגמל שלהם.

הביטוח הלאומי עירער על קביעתו זו, וטען שתשלומים לקופת גמל אינם "שכר עבודה" משום שאינם משולמים עבור העבודה. המחלוקת המשפטית היתה, למעשה, האם חלקו של המעביד בהפרשות שהיה חייב להפריש לקרן פנסיה, מכוח הסכם קיבוצי או צו הרחבה (ולהבדיל מחלקו של העובד בהפרשות אלה), מהווה חלק מ"שכר העבודה" שהביטוח הלאומי מחויב לשלם לפי החוק. שאלה זו טרם הוכרעה בפסיקה.

רמת חיים

הנשיאה בלה גילאור דחתה את ערעור הביטוח הלאומי וציינה שהגדרת "שכר עבודה" בחוק כוללת "תשלומים אחרים המגיעים לעובד עקב עבודתו ובמשך עבודתו". במצב זה, פסקה, "החלת סעיף 183 לחוק הביטוח הלאומי גם על התשלומים שהחברה אמורה לשלם לקרן פנסיה, מתיישבת עם תכלית החוק ואף מתבקשת מהרציונאל שלו".

גילאור ציינה את פסיקת בית הדין הארצי לעבודה, לפיה "תשלומים לקרנות פנסיה, לקרנות השתלמות ולקופות גמל הם חלק בלתי נפרד משכרו של העובד". כן ציינה שבתו הדין לעבודה קבעו שמעביד חייב לפצות את העובד בגובה חלקו באותן הפרשות לקרן, כשאין אפשרות מעשית לאכוף את הזכות לביטוח פנסיוני ע"י עריכת הביטוח

הפנסיוני בפועל. לכן ברור שהפרשת המעביד לפנסיה נחשבת ל"שכר עבודה", והיא אף מחושבת לפי אחוז מסוים משכר העובד, כך שמדובר בתשלום המגיע לעובד "עקב עבודתו".

היא הדגישה ש"בהיעדר תשלומים של החברה כמתחייב על-פי צו ההרחבה, לא תשולם לעובדים פנסיה בבוא העת, ומשכך ברור כי נגרם להם נזק בשווי הפנסיה שנגרעה מהם בשל הפרת החברה את צו ההרחבה, ונפגעו הזכויות הפנסיוניות שלהם, שמטרתן דאגה לרווחתו ושמירה על רמת החיים שהיתה לעובד ערב פרישתו". (פר"ק 423-08).